

ARVIOINTIKERTOMUS 2025

Taipalsaari

Tarkastuslautakunta 3.6.2026 § 36

SISÄLLYS

Puheenjohtajan tervehdys	4
Tarkastuslautakunta 2025	5
Tarkastuslautakunnan toiminta ja kokoonpano.....	6
Arviointityön toteuttaminen	6
Sidonnaisuusilmoitukset.....	7
Arviointikertomuksen 2024 vastausten arviointi	8
Kunnanhallituksen lausunto	8
Sivistyslautakunnan lausunto	8
Teknisen lautakunnan lausunto	9
Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen	9
Kunnan henkilöstö	11
Henkilöstöä koskeva arviointi	11
Kuntalainen ja hyvinvointi	12
Työhyvinvointi- ja kuntalaiskyselyt.....	14
Ympäristö.....	14
Sisäinen toiminta ja johtaminen	14
Konserniohjaus ja konserniyhteisöjen arviointi.....	15
KOY Taipalsaaren Asunnot	16
Taipalsaaren Lämpö Oy.....	16
Toiminnalliset tavoitteet	17
Strategisten tavoitteiden toteutuminen	18
Tehtäväalueiden toiminnalliset tavoitteet ja toteuma	19
Hallintopalvelut.....	19
Elinvoimapalvelut	20
Työllisyyspalvelut	20
Sivistyspalveluiden hallinto	21
Ruokapalvelut	21
Esi- ja perusopetus	22
Varhaiskasvatus	23
Kulttuuri ja vapaa-aika	25

Teknisten palveluiden hallinto	26
Kaavoitus	27
Rakennusvalvonta ja lupapalvelut.....	28
Liikenneväylät	28
Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet	29
Vesihuoltolaitos	30
Käyttötalous	31
Vaalit	31
Tarkastus	31
Hallintopalvelut.....	32
Elinvoimapalvelut	32
Työllistämispalvelut.....	32
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	32
Sivistyspalveluiden hallinto	33
Kulttuuri ja vapaa-aika	34
Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet	36
Koko kunnan käyttötalous yhteensä.....	37
Konsernihallinto	38
Sivistyspalvelut	38
Tekniset palvelut	38
Vesihuoltolaitos	40
Talouden ja rahoituksen arviointi.....	40
Muut havainnot.....	41
Yhteenveto	41
Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle	42
Allekirjoitukset.....	43

Puheenjohtajan tervehdys

Hyvä lukija,

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus kokoaa yhteen vuoden 2025 arviointityön keskeiset havainnot Taipalsaaren kunnan toiminnasta, taloudesta ja tavoitteiden toteutumisesta. Arviointikertomuksen tehtävänä on tukea valtuuston päätöksentekoa sekä edistää kunnan toiminnan kehittämistä avoimuuden, vastuullisuuden ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.

Vuosi 2025 oli kunnassa monella tavoin merkittävä. Toimintaympäristön muutokset, talouden hallinta, investointien toteuttaminen sekä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen edellyttivät pitkäjänteistä yhteistyötä ja vastuullista päätöksentekoa koko organisaatiolta.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin perusteella kunnan talous säilyi kokonaisuutena vakaana ja useita strategisia tavoitteita saavutettiin suunnitellusti. Erityisen myönteistä kehitystä nähtiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Arvioinnissa nousi kuitenkin esiin myös kehittämistarpeita. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota erityisesti tavoitteiden mittareiden selkeyteen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseen, tietosuojaan sekä investointien suunnittelun ja seurannan vahvistamiseen. Lisäksi henkilöstön työhyvinvointiin, perehdyttämiseen ja johtamisen käytäntöihin tulee jatkossakin panostaa.

Tarkastuslautakunta haluaa korostaa, että arviointikertomuksen tarkoituksena ei ole ainoastaan todeta onnistumisia tai puutteita, vaan ennen kaikkea tukea kunnan toiminnan jatkuvaa kehittämistä. Rakentava arviointi, avoin keskustelu ja yhteistyö luovat perustan kestäväälle ja vastuulliselle kuntajohtamiselle.

Haluan tarkastuslautakunnan puolesta kiittää kunnan henkilöstöä, viranhaltijoita, luottamushenkilöitä sekä tilintarkastajaa yhteistyöstä arviointivuoden aikana. Kiitämme myös kaikkia niitä henkilöitä, jotka ovat osallistuneet arviointityön valmisteluun ja tiedon tuottamiseen lautakunnan käyttöön.

Taipalsaarella 3.6.2026

Mari Hulkkonen

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Tarkastuslautakunta 2025

Tarkastuslautakunnan suorittaman arvioinnin tavoitteena on tuottaa lisäarvoa ja tukea valtuuston päätöksentekoa tuottamalla ja hankkimalla uutta tietoa ja näkemyksiä kunnan taloudesta ja toiminnasta.

Tarkastuslautakunnan asemaa osana kunnan talouden ohjausta voidaan kuvata seuraavasti:

KUNTASTRATEGIA	
Valtuusto hyväksyy kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden pitkän tähtäimen tavoitteet.	
TALOUSSUUNNITELMA	
Valtuusto hyväksyy kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden lyhyen tähtäimen tavoitteet.	Toteuttaa kuntastrategiaa.
TILINPÄÄTÖS	
Hallitus antaa tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa selvityksen valtuuston hyväksymien tavoitteiden toteutumisesta.	Tilintarkastuksen jälkeen valtuusto vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden.
ARVIOINTIKERTOMUS	
Tarkastuslautakunnan arvio, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.	
KUNNANHALLITUKSEN LAUSUNTO	
Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä arviointikertomuksen johdosta.	

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään kuntalain (410/2015) 121 §:ssä. Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan toiminta ja kokoonpano

Tarkastuslautakunnalla on kuntalain 124 § mukaan salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtäväkseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävänsä hoitamiseksi.

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta toimii suoraan valtuuston alaisena.

Taipalsaaren kunnan tarkastuslautakunnassa on viisi jäsentä, joista valtuusto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Lautakunnan sihteerinä toimii hallintosihteeri Piia Pouttu.

Valtuustokauden 2025–2029 tarkastuslautakunnan jäsenet valittiin valtuuston kokouksessa 2.6.2025.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2025 aikana 10 kertaa ja käsitteli 51 asiaa.

1.1.2025 – 31.5.2025

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Juha-Pekka Heiskanen pj.	Timo Karhu
Leea Ohtamaa vpj.	Leena Salmi
Vesa Kukkonen	Anne Heiskanen
Mari Hulkkonen	Esa Lähteenaro
Jenni Valtonen	Piia Heikkinen

1.6.2025 - 31.12.2025

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Mari Hulkkonen pj.	Marja Tiitto
Jose Löyttynen vpj.	Kimmo Kylämies
Sari Aaltonen	Mauri Mustonen
Janne Kauppi	Ismo Lamminpää
Jenni Valtonen	Elma Mikkola

Arviointityön toteuttaminen

Kunnanhallituksen tulee toimintakertomuksessaan esittää selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa esitetyt tiedot muodostavat perustan tarkastuslautakunnan arviointityölle ja arviointikertomukselle.

Toimintakertomuksen lisäksi tarkastuslautakunta on arviointityössään hyödyntänyt talousarviosta, osavuosikatsauksista sekä tilinpäätöksestä saatuja tietoja. Lautakunta on seurannut eri toimielinten päätöksentekoa perehtymällä niiden esityslistoihin ja pöytäkirjoihin.

Tarkastuslautakunta on kuullut arviointityönsä aikana kunnanjohtaja Kari Kuuramaata, hallintojohtaja Tuomas Ylirukaa, sivistysjohtaja Kirsi Leinosta, tekninen johtaja Samuli Kakkoa sekä konserniyhtiöiden (KOY Taipalsaaren Asunnot ja Taipalsaaren Lämpö Oy) toimitusjohtajaa Anu Roivasta.

Kuultaville toimitettiin ennen tarkastuslautakunnan kokouksia kyselylomake, joka tuli palauttaa lautakunnan käyttöön etukäteen. Yhtä lukuun ottamatta kyselylomakkeet palautettiin määräajassa.

Sidonnaisuusilmoitukset

Sidonnaisuusilmoituksia koskevan sääntelyn tarkoituksena on edistää kuntien päätöksenteon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Ilmoitusmenettelyllä pyritään ennalta ehkäisemään tilanteita, joissa luottamus viranhaltijan tai luottamushenkilön toimintaan voisi vaarantua, sekä vahvistamaan kuntalaisten luottamusta poliittisen järjestelmän toimintaan.

Kuntalain 84 § mukaan määrätyillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on velvollisuus ilmoittaa julkisesti sidonnaisuuksistaan.

Taipalsaaren kunnassa sidonnaisuusilmoituksen tekeminen koskee seuraavia luottamushenkilöitä:

- valtuuston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia
- kunnanhallituksen jäseniä ja varajäseniä
- lautakuntien puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia
- teknisen lautakunnan jäseniä ja varajäseniä.

Ilmoitusvelvollisia viranhaltijoita ovat kunnanjohtaja sekä lautakuntien esittelijät.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuuston tiedoksi.

Vuoden 2025 aikana sidonnaisuusrekisteri päivitettiin uuden valtuustokauden käynnistyttyä. Tarkastuslautakunta käsitteli arviointivuotta koskevia sidonnaisuusilmoituksia kokouksissaan 27.8.2025, 8.10.2025 ja 3.12.2025. Valtuusto käsitteli sidonnaisuusilmoitusten ajantasaisuutta ja ilmoitusvelvollisuuden toteutumista 15.12.2025.

Arviointikertomuksen 2024 vastausten arviointi

Kunnanvaltuusto käsitteli vuoden 2024 arviointikertomukseen annetut kunnanhallituksen ja lautakuntien lausunnot kokouksessaan 15.12.2025.

Kunnanhallituksen lausunto

Kunnanhallitus toi lausunnossaan esille, että valtuuston asettamat tavoitteet saavutettiin pääosin ja kunnan taloudellinen tilanne oli vuoden 2024 talousarvioon nähden tyydyttävä. Lisäksi kunnanhallitus arvioi henkilöstöressurssien riittävyyden parantuneen.

Työhyvinvointikysely toteutettiin vuoden aikana ja sen tulokset käsiteltiin henkilöstön kanssa. Tulosten perusteella käynnistettiin kehittämistoimenpiteitä ja kyselyn toteuttamista päätettiin jatkaa vuosittain. Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä sitä, että työhyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä on viety käytännön tasolle. Työhyvinvoinnin kehittämisen arvioitiin näkyneen myös sairauspoissaolojen vähenemisenä.

Kunnanhallitus päätti sähköisen työajanseurantajärjestelmän käyttöönotosta 5.5.2025. Lisäksi hankintakalenteri otettiin käyttöön helmikuussa 2025. Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä toimintatapojen ja sähköisten järjestelmien kehittämistä sisäisen valvonnan, talouden seurannan ja toiminnan suunnitelmallisuuden vahvistamiseksi.

Tarkastuslautakunta oli edellisessä arviointikertomuksessaan kiinnittänyt huomiota kaatumisten ehkäisyyn sekä liikunnallisen elämäntavan edistämiseen. Kunnanhallitus suhtautui havaintoihin myönteisesti ja toi lausunnossaan esille matalan kynnyksen liikuntapaikkojen kehittämisen. Syksyllä 2025 valmistui Saimaanharjun ulkokuntosali, jota tarkastuslautakunta pitää konkreettisena hyvinvointia edistävänä toimenpiteenä.

Talouden seurannan ja kustannusohjauksen osalta kunnanhallitus totesi uuden Accuna-järjestelmän käyttöönoton parantavan talousarvion jaksotusta sekä talouden seuranta ja ennakkointia. Lisäksi esihenkilöille järjestettiin taloushallinnon koulutusta talousosaamisen vahvistamiseksi. Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä sitä, että talouden seurantaan ja talousjohtamisen kehittämiseen on kiinnitetty huomiota.

Sivistyslautakunnan lausunto

Tarkastuslautakunta kiinnitti vuoden 2024 arviointikertomuksessaan huomiota sivistystoimen laajaan hankemäärään sekä perusopetuksen laskevaan oppilasmäärään. Sivistyslautakunta totesi lausunnossaan hankkeiden määrän kasvaneen edellisvuodesta yhdellä hankkeella ja arvioi oppilasmäärän laskun jatkuvan myös tulevana vuosina ennusteiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunta toteaa, että hanketoiminnan laajuus lisää edelleen toimialan hallinnollista kuormitusta ja edellyttää riittävää resurssointia sekä toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua.

Sivistyslautakunta toi lausunnossaan esille myös esihenkilöille järjestetyn koulutuksen talouden suunnittelusta ja seurannasta. Lisäksi toiminnallisia tavoitteita oli sivistystoimen osalta tarkennettu. Tarkastuslautakunta pitää kehitystä myönteisenä, mutta toteaa, että tavoitteiden ja mittareiden kehittämistä tarvitaan edelleen, jotta tavoitteiden toteutumista voidaan arvioida nykyistä luotettavammin ja vertailukelpoisemmin.

Teknisen lautakunnan lausunto

Teknisen lautakunnan lausunto toisti pääosin tarkastuslautakunnan aiemmin esittämiä havaintoja. Lausunnossa ei kuitenkaan esitetty konkreettisia toimenpiteitä tai tarkempia vastauksia arviointikertomuksessa esitettyihin kehittämisehdotuksiin.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin vastataan jatkossa nykyistä konkreettisemmin ja että lausunnoissa kuvataan selkeämmin ne toimenpiteet, joihin toimialoilla on ryhdytty tai aiotaan ryhtyä havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Kunnanvaltuuston tehtävänä on asettaa kuntastrategiassa sekä talousarviossa ja -suunnitelmassa tavoitteet koko kuntakonsernin toiminnalle ja taloudelle. Kuntalain 110 § mukaan kunnan on toiminnassaan ja taloushoidossaan noudatettava talousarviota. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden toteutumista kuvaavat mittarit.

Tavoitteiden arvioinnin kannalta on tärkeää, että tavoitteet ja niitä kuvaavat mittarit ovat selkeitä, yksiselitteisiä ja mitattavia. Hyvin määritellyt tavoitteet tukevat toiminnan suunnittelua, johtamista, seurantaa ja arviointia sekä mahdollistavat tavoitteiden toteutumisen luotettavan arvioinnin.

Mittareita tarvitaan toiminnan kehittämiseen ja ohjaamiseen oikeaan suuntaan. Tarkastuslautakunta kiinnittää arvioinnissaan erityistä huomiota niihin tavoitteisiin, jotka eivät ole toteutuneet tai joiden toteutumista ei voida mittareiden puutteellisuuden vuoksi arvioida riittävän luotettavasti.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteiden ja mittareiden kehittämisessä on tapahtunut osittaista edistymistä, mutta useilla toimialoilla tavoitteiden arvioitavuudessa on edelleen puutteita. **Lautakunta suosittelee**, että viranhaltijat ja toimielimet kiinnittävät tähän erityistä huomiota valmistellessaan seuraavien vuosien talousarvioita ja toiminnallisia tavoitteita.

Tarkastuslautakunta pyrkii arviointikertomuksellaan tukemaan kunnan toiminnan jatkuvaa kehittämistä sekä tavoitteiden nykyistä systemaattisempaa asettamista ja seurantaa.

Visio TAIPALSAARI – PARASTA ELÄMÄÄ

Arvot

Taipalsaari-henki

Yhdessä verkostoituen ja toisiamme tukien. Olemme aktiivisesti mukana niin sisäisissä kuin ulkoisissakin verkostoissa. Osallistamme sidosryhmiä. Toimimme kestävän kehityksen mukaisesti turvaten nykyisille ja tuleville taipalsaarelaisille hyvät elämisen mahdollisuudet. Olemme asukas- ja yrittäjäystävällisiä.

Turvallisuus

Turvallisesta elämästä ja toimivasta arjesta huolehtien. Toimintamme vahvistaa psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista turvallisuutta. Otamme ympäristön, ihmiset ja talouden tasavertaisesti huomioon päätöksenteossa. Toimiva kaavoitus, terveyttä edistävät palvelut, yrittäjyyden tukeminen ja kattavat sivistyspalvelut ovat kunnia-asiamme. Toimintaamme ohjaavat yhteiset pelisäännöt ja selkeät toimintamallit. Päätöksenteko on avointa ja johdonmukaista.

Rohkeus

Rohkeasti uusiin haasteisiin tarttuen ja myös erilaisuutta kunnioittaen. Olemme luovia ja kokeilemme uusia kestävästä kehityksestä tukevia toimintamalleja – hyviä perinteitä unohtamatta. Kannustamme uudistumaan ja kouluttautumaan. Hyödynnämme uusinta teknologiaa. Kannamme vastuumme ja kannustamme jokaista vastuun ottamiseen.

Painopisteet

Kaikenikäiset samassa veneessä

- * Lisäämme aktiivisesti kuntalaisten yhdenvertaisuutta hyvinvointi- ja terveyseroja kaventamalla.
- * Panostamme kasvu- ja oppimisympäristöihin sekä harrastustoimintaa.
- * Vahvistamme kuntalaisten ja kolmannen sektorin osallisuutta.
- * Tehostamme sidosryhmien välistä viestintää.

Luonto

- * Kunnioitamme monimuotoista luontoamme ja teemme valintoja sen puolesta.
- * Elinympäristömme on puhdas, aktiivinen ja turvallinen.
- * Huomioimme ekologisuuden ja ympäristön maankäytön ja rakentamisen ratkaisuisissa.

Tasapainoinen talous

- * Taipalsaari on Suomen vetovoimaisimpia kuntia.
- * Tonttitarjontamme on monipuolista ja riittävää.
- * Hoidamme talouttamme vastuullisesti. Konsernijohtamista tukeva omistajaohjaus ja yhtiöiden toiminta sekä talous on ennustettavaa.
- * Määrätietoisella johtamisella yrityskanta vahvistuu, henkilöstö voi hyvin, matkailun merkitys kasvaa ja työllisyys säilyy korkeana.

Kunnan henkilöstö

Tilikauden päättyessä kunnan palveluksessa oli yhteensä 184 henkilöä, mikä oli kolme henkilöä vähemmän kuin edellisvuonna. Henkilötyövuosien määrä väheni kaikilla toimialoilla.

HTV toimialoittain 1.1.–31.12.	2025	2024
Konsernihallinto	16,9	18,3
Sivistyspalvelut	124,3	127,8
Tekniset palvelut	28,5	28,8
Yhteensä	169,6	174,9

Henkilöstö kulut euroina	2025	2024
Palkat ja palkkiot	7 231 103	7 226 241
Eläkekulut	1 442 925	1 447 216
Muut henkilöstösivukulut	237 882	205 293
Yhteensä	8 911 913	8 878 751

Henkilöstötiedot	2025	2024
Vakinaisen henkilöstön osuus (%)	73,9	71,7
Vakinaisesta henkilöstöstä osa-aikaisia (%)	13,2	14,2
Naisten osuus vakinaisesta henkilöstöstä (%)	80,9	79,8
Vakinaisen henkilöstön keski-ikä (%)	49,4	48,9

Osaamisen kehittäminen	2025	2024
Koulutuskorvaukseen oikeuttavien päivien lkm.	205	277

Henkilöstöä koskeva arviointi

Tarkastuslautakunta toteaa, että henkilöstöjohtamista ja työhyvinvoinnin edistämistä on kehitetty kunnassa suunnitelmallisesti. Työhyvinvointiohjelma, työterveyshuollon ennaltaehkäisevät toimintamallit sekä henkilöstölle tarjotut hyvinvointia tukevat palvelut muodostavat kokonaisuuden, jolla on pyritty tukemaan henkilöstön työkykyä ja työssä jaksamista.

Lautakunta pitää myönteisenä sitä, että vakinaisen henkilöstön osuus kasvoi vuoden 2025 aikana ja määräaikaisen henkilöstön osuus väheni. Tämä tukee toiminnan jatkuvuutta sekä osaamisen pitkäjänteistä kehittämistä. Myös sairauspoissaolojen kokonaismäärä pysyi kokonaisuutena hallinnassa, vaikka sairauspoissaoloprosentti nousi hieman edellisvuoteen verrattuna.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota henkilöstön ikärakenteeseen. Vakinaisen henkilöstön suurimmat ikäryhmät sijoittuvat yli 50-vuotiaisiin työntekijöihin, ja lähivuosien eläköitymisennuste on kunnan kokoon nähden merkittävä. **Lautakunta pitää tärkeänä**, että henkilöstön saatavuuteen, osaamisen siirtämiseen sekä perehdyttämiseen varaudutaan ennakoivasti.

Lautakunta kiinnittää huomiota myös siihen, että henkilöstöhallinnon tietojen kirjaamisessa havaittiin puutteita. Henkilöstökertomuksessa todettiin, ettei kaikkia koulutus- ja sairauspoissaolotietoja ollut tallennettu järjestelmiin ohjeistuksen mukaisesti.

Tarkastuslautakunta toteaa, että henkilöstöraportoinnin luotettavuus ja vertailukelpoisuus edellyttävät tietojen yhdenmukaista ja ajantasaista kirjaamista.

Työterveyshuollon kustannukset kasvoivat merkittävästi vuoden aikana, ja erityisesti mielenterveyteen liittyvien sairauspoissaolojen lisääntyminen on huomionarvoinen kehityssuunta. **Tarkastuslautakunta suosittelee**, että henkilöstön työkuormituksen hallintaan, esihenkilötyöhön sekä varhaisen tuen toimintamalleihin kiinnitetään edelleen erityistä huomiota.

Työhyvinvointikyselyn vastausprosentti jäi vuonna 2025 melko alhaiseksi. **Lautakunta suosittelee**, että henkilöstön osallistumismahdollisuuksia sekä luottamusta kyselyiden vaikuttavuuteen vahvistetaan, jotta henkilöstön kokemuksia voidaan hyödyntää nykyistä kattavammin toiminnan kehittämisessä.

Kokonaisuutena arvioiden **tarkastuslautakunta toteaa**, että kunnassa on panostettu henkilöstön hyvinvointiin ja työkyvyn tukemiseen monipuolisesti. Samalla **lautakunta kiinnittää huomiota siihen**, että henkilöstöressurssien riittävyys, osaamisen säilyminen sekä työkuormituksen hallinta muodostavat tulevana vuosina keskeisiä henkilöstöjohtamisen haasteita.

Kuntalainen ja hyvinvointi

	2024	2025
Taipalsaari		
Väkiluku	4 596	4 574
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	-0,6	-0,5
Alle 15-vuotiaita, %	14,4	13,6
15-64-vuotiaita, %	55,5	55,5
Yli 64-vuotiaita, %	30,1	30,8

Kunnan väkiluku oli 31.12.2025 yhteensä 4 574 asukasta.

Syntyvyys laski hieman edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2025 kunnassa syntyi 29 lasta.

Kunnan tehtävänä on seurata asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä (sote-järjestämislaki 612/2021, 6§). Taipalsaaren laaja hyvinvointisuunnitelma vuosille 2021–2025 on saatavilla kunnan verkkosivuilla sekä hyvinvointikertomus.fi-palvelussa.

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ eteni vuonna 2025 kokonaisuutena arvioiden myönteisesti. **Tarkastuslautakunta pitää erityisen merkittävänä** sitä, että kunnan HYTE-kerroin nousi arvoon 66, kun vastaava luku vuonna 2024 oli 57. Myös HYTE-kertoimen euromääräinen vaikutus kasvoi 20,4 euroon asukasta kohden. Kehitys osoittaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä toimenpiteitä on toteutettu vaikuttavasti ja pitkäjänteisesti.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnassa on panostettu monipuolisesti liikunnan, osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseen eri ikäryhmissä. Liikuntaneuvontaa laajennettiin lapsiperheisiin, kuntosalien ohjaustoimintaa kehitettiin ja liikuntapaikkoja parannettiin muun muassa Saimaanharjun liikuntapuiston ja ulkokuntosalin valmistumisen myötä. Lisäksi koululiikunnanohjaajan toiminta, välkäritoiminta sekä harrastamisen Suomen mallin kerhot tukivat lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa.

Move! -mittausten perusteella lasten ja nuorten fyysisessä toimintakyvyssä havaittiin edelleen kehittämistarpeita, vaikka tulokset paranivat osittain aiempiin vuosiin verrattuna.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että liikunnallisen elämäntavan tukemista jatketaan edelleen erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi.

Mielen hyvinvoinnin tukemisessa kunnassa toteutettiin useita ennaltaehkäiseviä ja yhteisöllisiä toimintamalleja. Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa hyödynnettiin muun muassa Huomaa hyvä! -, Verso- ja KiVa Koulu -toimintamalleja. Lisäksi yhteisöllisen opiskeluhoollon Saari-malli otettiin käyttöön kouluissa. **Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä** sitä, että oppilaiden hyvinvointia seurataan säännöllisesti ja hyvinvointityötä toteutetaan moniammatillisesti.

Nuorisopalveluiden toiminta säilyi aktiivisena ja nuorisotila Helmen kävijämäärät kasvoivat aiempiin vuosiin verrattuna. **Lautakunta pitää tärkeänä** nuorisotyön merkitystä osallisuuden, turvallisuuden tunteen ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa.

Kuntalaisten turvallisuuden kokemuksia selvitettiin vuoden aikana turvallisuuskyselyllä, jonka tuloksia hyödynnetään turvallisuussuunnitelman laadinnassa. **Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä** sitä, että kuntalaisten kokemuksia ja näkemyksiä hyödynnetään hyvinvoinnin ja turvallisuuden kehittämisessä.

Kokonaisuutena arvioiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ oli vuonna 2025 aktiivista, monipuolista ja tavoitteellista. **Tarkastuslautakunta suosittelee**, että hyvinvointityötä jatketaan pitkäjänteisesti yhteistyössä eri toimialojen, järjestöjen ja kuntalaisten kanssa sekä että HYTE-työn vaikutuksia seurataan systemaattisesti myös tulevina vuosina.

Työhyvinvointi- ja kuntalaiskyselyt

Taipalsaaren kunnan työhyvinvointiohjelma on laadittu vuosille 2022–2025.

Työhyvinvointiohjelma perustuu samalle ajalle hyväksytyyn kuntastrategiaan sekä henkilöstöltä kerättyyn tietoon. Ohjelman tavoitteena on tukea henkilöstön työhyvinvointia, työssä jaksamista ja työkyvyn ylläpitämistä sekä kehittää johtamista ja työyhteisöjen toimintaa.

Vuoden 2025 aikana kunnassa toteutettiin työhyvinvointikyselyitä eri toimialoilla. Kyselyiden perusteella työhyvinvointi säilyi pääosin hyvällä tasolla, ja joillakin toimialoilla tulokset olivat parantuneet edellisvuodesta. Samalla arvioinnissa nousi kuitenkin esiin henkilöstön kokemaa työkuormituksen lisääntymistä erityisesti hallinto- ja sivistyspalveluissa. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä**, että työhyvinvoinnin seurantaan jatketaan säännöllisesti ja että kyselyiden tuloksia hyödynnetään konkreettisesti työolojen ja johtamisen kehittämisessä.

Kunnan eri palvelualueilla toteutettiin myös kuntalaisille ja palveluiden käyttäjille suunnattuja kyselyitä. Näitä olivat muun muassa turvallisuuskysely, hyvinvointikyselyt oppilaille, asiakastyytyväisyyskyselyt ruokapalveluissa sekä vapaa-aikapalveluihin liittyvät kyselyt. Kyselyiden tuloksia on hyödynnetty palveluiden ja toimintojen kehittämisessä.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että kunta kerää aktiivisesti palautetta henkilöstöltä, kuntalaisilta ja palveluiden käyttäjiltä. **Lautakunta pitää tärkeänä** sitä, että kyselyiden mittareiden, vertailutietojen ja raportoinnin tulee olla riittävän selkeitä ja yhdenmukaisia, jotta tulosten perusteella voidaan arvioida kehitystä luotettavasti ja pitkäjänteisesti.

Ympäristö

Taipalsaaren kunnan ympäristönsuojelun, elintarvikevalvonnan, ympäristöterveyden ja eläinlääkintähuollon palvelu-, valvonta- ja kehittämistehtäviä järjestää Lappeenrannan seudun ympäristötoimi.

Taipalsaari on osa Lappeenrannan seudun Ympäristönsuojelun valvonta- ja edistämishjelmaa 2025 (<https://www.taipalsaari.fi/media/asuminen-ja-ymparisto/ymparistonsuojelun-valvonta-ja-edistamisohjelma-2025.pdf>)

Sisäinen toiminta ja johtaminen

Taipalsaaren kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus on laadittu vuonna 2016. Tilinpäätöksessä 2025 arvioidaan, että sisäisen valvonnan järjestäminen on ollut riittävää, valvonnalle asetetut tavoitteet on saavutettu eikä tilikauden aikana ole havaittu merkittäviä puutteita.

Tarkastuslautakunta toteaa kuitenkin, että vuoden 2025 aikana tarkastuslautakunnan työskentelymateriaaleihin kohdistui tietoturvaloukkauksia. **Lautakunta kiinnittää huomiota** erityisesti Dynasty-järjestelmän pääsynhallintaan ja muistuttaa, että puutteellisesta pääsynhallinnasta vastaa rekisterinpitäjä. Taipalsaaren kunnassa vastuu kuuluu kunnanhallitukselle, jonka tulee huolehtia siitä, että tietosuoja- ja tietoturvavelvoitteet täyttävät GDPR:n sekä muun tietosuojalainsäädännön edellyttämät tekniset ja organisatoriset vaatimukset.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että kunnan toiminnassa on esiintynyt tilanteita, joissa henkilötietoja on julkaistu tavalla, joka ei täytä tietosuojalainsäädännön vaatimuksia eikä hyvän hallinnon periaatteita. **Lautakunta pitää tärkeänä**, että henkilötietojen käsittelyssä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta, ja julkaisemisen tulee aina perustua lainsäädännölliseen perusteeseen sekä tarpeellisuus- ja minimointiperiaatteisiin.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että kunta päivittää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen viipymättä vastaamaan nykyisiä toiminnallisia, tietoturvaan liittyviä ja lainsäädännöllisiä vaatimuksia.

Lisäksi **tarkastuslautakunta pitää tärkeänä**, että henkilöstön tietosuojaosaamista vahvistetaan koulutuksella ja että järjestelmien käyttöoikeuksien hallintaa seurataan säännöllisesti ja systemaattisesti.

Tarkastuslautakunta suosittelee myös tehostamaan sisäistä valvontaa sekä arvioimaan ulkopuolisen asiantuntijatahon hyödyntämistä havaittujen puutteiden ennaltaehkäisemiseksi ja valvonnan kehittämiseksi.

Konserniohjaus ja konserniyhteisöjen arviointi

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltäviä yhteisöjä ovat Kiinteistöosakeyhtiö KOY Taipalsaaren Asunnot, Taipalsaaren Lämpö Oy sekä konserniin kuuluvat kuntayhtymät. Osakkuusyhteisöistä konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Saimaan Kuitu Oy.

Kuntayhtymistä Taipalsaaren omistusosuudet ovat Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymässä 1,58 % ja Etelä-Karjalan liitossa 3,24 %.

Taipalsaaren kunnan konserniohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.11.2020. Konserniohje määrittelee kuntakonsernin omistajaohjauksen periaatteet sekä valtuuston, kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan tehtävät konserniohjauksessa. **Tarkastuslautakunta toteaa**, että konserniohjauksen vastuut ja toimintamallit on määritelty asianmukaisesti.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä sitä, että konserniyhteisöjen toimintaa ja taloutta seurataan säännöllisesti kunnanhallituksessa ja valtuustossa sekä että yhtiöiden toiminnasta raportoidaan osavuosikatsausten ja tilinpäätösten yhteydessä. Lisäksi konserniyhtiöiden edustajille annetaan tarvittaessa toimintaohjeita kunnan kannan muodostamiseksi.

Lautakunta toteaa, että konsernivalvonnassa korostuu ennakoivan tiedonkulun merkitys. Tilinpäätöksen mukaan haasteita on aiheuttanut erityisesti tiedon saaminen riittävän ajoissa päätöksenteon valmistelun tueksi. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä**, että konserniyhteisöjen raportointia ja tiedonkulkua kehitetään edelleen päätöksenteon oikea-aikaisuuden varmistamiseksi.

Lautakunta korostaa, että konserniyhteisöjen taloudellinen kehitys, velkaantuminen ja investointikyky vaikuttavat merkittävästi myös koko kuntakonsernin taloudelliseen asemaan ja riskitasoon.

KOY Taipalsaaren Asunnot

KOY Taipalsaaren Asuntojen toiminta oli vuonna 2025 kokonaisuutena vakaata. Yhtiön käyttöaste parani ja maksuvalmius säilyi hyvänä. Yhtiö saavutti valtuuston asettaman tavoitteen selviytyä toiminnastaan ilman kunnan taloudellista tukea.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä, kuten ilmalämpöpumppujen asentamista sekä energiasäästösopimusten käyttöönottoa. Toimenpiteet tukevat sekä kustannusten hallintaa että ilmastotavoitteiden toteutumista.

Lautakunta kiinnittää huomiota yhtiön korkeaan velkaantuneisuuteen ja heikkoon velanhoitokykyyn. Vaikka toiminnan tulorahoitus oli suunnitelman mukaista, korkean velkaantuneisuuden ja korkotason muutosten yhdistelmä muodostaa edelleen taloudellisen riskin yhtiölle.

Taipalsaaren Lämpö Oy

Taipalsaaren Lämpö Oy:n tilikauden tulos oli noin 53 000 euroa alijäämäinen. Liikevaihto pieneni hieman edellisvuodesta ja myydyn energian määrä laski. Tulokseen vaikuttivat erityisesti suurempi varapolttoaineen käyttö sekä pienempi energian myynti.

Yhtiön omavaraisuusaste heikkeni edelleen ja oli 12,4 prosenttia. **Tarkastuslautakunta toteaa**, että yhtiön taloudellinen asema on edelleen haasteellinen, vaikka välitöntä maksukyvyttömyyden uhkaa ei tilinpäätöksen perusteella arvioida olevan.

Lautakunta pitää tärkeänä, että yhtiö jatkaa riskienhallinnan, energiatehokkuuden ja kustannusten hallinnan kehittämistä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää verkoston kunnossapitoon, energiantuotannon toimitusvarmuuteen sekä muuttuvan energiamarkkinan vaikutuksiin yhtiön talouteen.

Saimaan Kuitu Oy

Yhtiön omistavat Taipalsaaren, Savitaipaleen ja Lemminkäisen kunnat. Yhtiön osakepääoma koostuu 2.501 kappaleesta osakkeita, joilla Savitaipaleen äänioikeus on 41,4 %, Taipalsaarella 38,6 % ja Lemillä 20,0 %.

Saimaan Kuitu Oy:n toiminta kehittyi vuonna 2025 myönteisesti. Liikevaihto kasvoi ja tilikausi päättyi voitollisena edellisvuoden tappiollisen tuloksen jälkeen. Valokuituliittymien määrä kasvoi edelleen vuoden aikana.

Yhtiö toteutti merkittäviä investointeja uusille hankealueille. **Tarkastuslautakunta toteaa**, että investoinnit tukevat alueen tietoliikenneyhteyksien kehittymistä ja kunnan elinvoimaa pitkällä aikavälillä. Samalla lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että investointien ja uusien hankealueiden aiheuttamat kustannukset lisäävät yhtiön taloudellisia riskejä lyhyellä aikavälillä.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että yhtiön talouden kehitystä, velkarakennetta sekä investointien kannattavuutta seurataan aktiivisesti myös tulevina vuosina. Lisäksi **lautakunta korostaa** omistajaohjauksen merkitystä tilanteessa, jossa yhtiön toiminta perustuu pitkäjänteisiin investointeihin ja kuntien takaamiin lainoihin.

Toiminnalliset tavoitteet

Tarkastuslautakunta käyttää arvioinnissaan värikoodeja:

Toiminnalliset tavoitteet:

	Tavoitetta ei saavutettu
	Tavoite lähes saavutettiin tai on kesken
	Tavoite saavutettu
	Epäselvä mittari / ei mitattavissa

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET KOKO ORGANISAATIOILLE 2025

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Toteuma	
Hyte kerroin	Nostaa kerrointa >61	66	
Tavoittelemme hiilineutraaliutta	Konkreettisesti toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi	Kunnan ilmastosuunnitelma hyväksytty huhtikuun valtuustossa.	
Talous on tasapainossa	Kriisikuntakriteerit eivät täyty	Toteutui	
Yrityspuiston kaava	Kaava hyväksytty	Kaava hyväksytty 16.12.2024	
Asuntopoliittisen ohjelman mukaiset tavoitteet	1)Päätös Taipoliksesta tehty 2) Saimaanharjun kehittämissuunnitelma aloitettu	1) Toteutui 2) Ei toteutunut, tarjoukset pyydetty	

Pappilanniemi-kirkonkylä alueen kehittäminen	1) Siltasuunnitelma tehty 2) Satama-alueen kehittämisen valmistelu aloitettu	1) Suunnitelma on edennyt 2) Suunnitteluun pyydetty tarjouksia	
Kutilan kanava alueen kehittäminen suunnitelman mukaisesti	Aluesuunnitelma tehty ja vähintään 1 kehittämisen hankehakemus	Suunnitelma tehty, kehittäminen viivästyy.	

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Kunnan strategisten tavoitteiden toteutuminen oli vuonna 2025 kokonaisuutena arvioiden osittain onnistunutta. Useissa keskeisissä tavoitteissa edettiin suunnitellusti ja osa tavoitteista saavutettiin asetettua tavoitetasoa paremmin.

Tarkastuslautakunta pitää erityisen myönteisenä sitä, että kunnan HYTE-kerroin nousi merkittävästi edellisvuodesta. Vuoden 2025 HYTE-kerroin oli 66, kun vastaava luku vuonna 2024 oli 57. Asetettu tavoitetaso ylitettiin selvästi. **Lautakunta toteaa** kehityksen osoittavan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kohdistettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Hiilineutraaliustavoitteen osalta ilmastotyö eteni suunnitellusti ja kunnan ilmastosuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa huhtikuussa 2025. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä**, että ilmastosuunnitelman toimeenpanoa seurataan systemaattisesti ja toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan säännöllisesti osana kunnan strategista johtamista.

Kunnan taloudellinen tilanne säilyi vakaana eikä kriisikuntakriteereitä täyttynyt vuoden 2025 aikana. **Tarkastuslautakunta toteaa**, että talouden tasapainon säilyminen on keskeinen edellytys palveluiden turvaamiselle sekä kunnan investointikyvyn ylläpitämiselle myös tulevina vuosina.

Yrityspuiston asemakaava hyväksyttiin suunnitellusti ja tavoite toteutui. **Tarkastuslautakunta pitää yritysalueiden kehittämistä tärkeänä** kunnan elinvoiman, yritystoiminnan edellytysten ja työpaikkojen kehittämisen näkökulmasta.

Asuntopoliittisen ohjelman tavoitteet toteutuivat osittain. Taipolista koskeva päätöksenteko eteni suunnitellusti, mutta Saimaanharjun kehittämissuunnitelma ei vielä edennyt toteutusvaiheeseen vuoden 2025 aikana, vaikka suunnittelutyötä varten pyydettiin tarjouksia. **Tarkastuslautakunta toteaa** hankkeen valmistelun edenneen, mutta varsinaisen kehittämistyön siirtyneen seuraaville vuosille.

Pappilanniemi-kirkonkyläalueen kehittämistä koskevat tavoitteet toteutuivat osittain, mutta siltasuunnitelma sekä satama-alueen kehittämisen valmistelu eivät edenneet suunnitellussa aikataulussa. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä**, että alueen kehittämisen aikataulu, resurssit ja toteuttamisedellytykset arvioidaan realistisesti jatkosuunnittelun yhteydessä.

Kutilan kanavan alueen kehittämisessä laadittiin aluesuunnitelma, mutta hankkeen eteneminen viivästyi eikä kehittämishankkeita saatu käynnistettyä suunnitellussa aikataulussa.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä sitä, että alueen kehittämistyö käynnistyi ja suunnittelua vietiin eteenpäin vuoden aikana.

Kokonaisuutena arvioiden **tarkastuslautakunta toteaa**, että strategisten tavoitteiden toteutumisessa saavutettiin useita myönteisiä tuloksia erityisesti hyvinvoinnin, ilmastotyön ja elinvoiman kehittämisen osalta. Samalla **lautakunta korostaa**, että suurten kehittämishankkeiden aikataulutuksessa, resurssien arvioinnissa ja tavoitteiden realistisessa vaiheistuksessa on edelleen kehittämistarpeita.

Tehtäväalueiden toiminnalliset tavoitteet ja toteuma

Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion yhteydessä toiminnalliset tavoitteet, joiden tehtävänä on tukea kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista. Toiminnalliset tavoitteet esitetään talousarviossa ja niihin osoitetaan tarvittavat määrärahat talousarvion käyttö- ja investointiosassa. Vuodelle 2025 asetetut toiminnalliset tavoitteet tehtäväalueittain olivat seuraavat:

Hallintopalvelut

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma	
Tasapainoinen kuntatalous	Kriisikuntakriteerit (5kpl)	0	0	
Henkilöresurssien riittävyys	Toteuma -%	100	100	
Työhyvinvointiohjelman mukainen toiminta ja työhyvinvoinnin edistäminen	Työhyvinvointikyselyn (1kpl/v) tulokset	1	1	
Ammatillisen osaamisen ja verkostoyhteistyön kehittäminen ja ylläpito	Koulutuspäivät (2–3 htp/hlö) ja verkostotapaamiset (1–3 kpl/hlö)	1	1	

Hallintopalveluiden toiminta oli vuonna 2025 pääosin tavoitteiden mukaista. Kuntatalouden tasapainoa kuvaavat kriisikuntakriteerit eivät täyttyneet, mikä osoittaa talouden pysyneen hallinnassa. Henkilöstöresurssit säilyivät tavoitellulla tasolla ja työhyvinvointikysely toteutettiin suunnitellusti. Ammatillisen osaamisen kehittäminen ja verkostoyhteistyö toteutuivat asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että henkilöstön työkuormituksen arvioitiin kasvaneen edellisvuoteen verrattuna. Työkuormituksen hallintaan, henkilöstön jaksamiseen sekä työhyvinvoinnin pitkäjänteiseen tukemiseen tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota.

Elinvoimapalvelut

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma	
Yrityskanta vahvistuu ja matkailun merkitys kasvaa	Yrityksiä perustetaan enemmän kuin lakkautetaan (perustetut/lakkautetut)	+5	Perustettu 18, lakkautettu 8	
Kuntamarkkinointi	Mediakampanjat, tapahtumat kpl/vuosi	3	Toteutui suunnitellusti	
Tapahtumat yritysysteistyönä		1	Toteutui	
<p>Elinvoimapalveluiden osalta yritystoiminnan kehitys oli myönteistä ja uusia yrityksiä perustettiin enemmän kuin niitä lakkautettiin. Myös tapahtuma- ja markkinointitoimintaa toteutettiin aktiivisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tarkastuslautakunta toteaa kuitenkin, että kuntamarkkinoinnin tavoitteiden mittarit jäivät osittain epäselviksi, eikä toteuman arviointi ollut kaikilta osin yksiselitteistä. Jatkossa tavoitteisiin tulisi liittää selkeästi mitattavat määrälliset tunnusluvut.</p>				

Työllisyyspalvelut

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma	
Työttömien määrä vähenee	Työttömyys % Työmarkkinatuen kuntaosuus €	7,2 <364 000	Ei toteutunut, joulukuussa 2025 työttömyys 11,7 %	
Heikossa työmarkkina- asemassa olevien työ- ja toimintakyvyn parantuminen	Valmentautuvien kokemus työpajatoiminnasta (Sovari)	4/5	4.7/5	
Asiakasvirta	Läpimenot (työhön, koulutukseen tai muuhun palveluun)	50 %	80 %	
<p>Työllisyyden kehitykselle asetetut tavoitteet eivät toteutuneet, sillä työttömyysaste nousi vuoden aikana merkittävästi tavoitetasoa korkeammaksi. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että työllisyystoimien toimenpiteitä arvioidaan ja kohdennetaan edelleen erityisesti heikossa työmarkkina- asemassa olevien henkilöiden tukemiseen. Myönteisenä lautakunta pitää työpajatoiminnan hyvää asiakastytyväisyyttä sekä korkeaa läpimenoprosenttia jatkopolkuihin.</p>				

Sivistyspalveluiden hallinto

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma	
Tehtäväalueiden perustyön tukeminen ja kehittäminen palvelutarpeen mukaisesti	Kehityskeskustelut/työntekijä	1	1	
	“mitä kuuluu” -vartit	1 x kk	1 x kk	
	Tehtäväkohtaiset tapaamiset	1 x kk	1 x kk	
Henkilöstön työhyvinvoinnin pysyminen hyvällä tasolla	Työhyvinvointikysely; tulokset säilyvät hyvällä tasolla (+)	Kysely henkilöstölle (tulokset +)	Toteutunut	
Hyvinvointia editävien palveluiden laatu turvataan ja palveluita kehitetään	HYTE-kerroin	Kerroin >62	66	
Kuntalaisten osallistaminen	Kuntalaiskysely/vuosi	2	2	
	Kuntalaistilaisuudet/vuosi	3	2	
Tehtäväalueiden talouden ja toiminnan tasapaino	Osavuosisikatsaus ja tilinpäätös	Talouden tasapaino	Toteutunut	
<p>Hyvinvointipalveluiden tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin. Johtamisen kehittämiseen, henkilöstön kanssa käytäviin säännöllisiin keskusteluihin sekä tehtäväalueiden yhteistyöhön panostettiin suunnitelmallisesti. Hyvinvointia kuvaava HYTE-kerroin nousi merkittävästi edellisvuodesta, mikä osoittaa myönteistä kehitystä kuntalaisten hyvinvointia edistävissä palveluissa.</p> <p>Kuntalaisten osallistamisessa tavoitteet toteutuivat osittain, sillä kuntalaistilaisuuksia järjestettiin asetettua tavoitetta vähemmän. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä kuntalaisten osallistamismahdollisuuksien vahvistamista.</p>				

Ruokapalvelut

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma	
Yläkoululaisten myönteinen suhtautuminen kouluruokailuun	Asiakastytyväisyys kysely 7,2<	ka 7,2<	ka 7,4	
Henkilöstön työhyvinvoinnin pysyminen hyvällä tasolla	Työhyvinvointikysely; tulokset säilyvät hyvällä tasolla (+)	Kysely henkilöstölle (tulokset +)	Toteutunut	

Vastuullisen toiminnan kehittäminen	Ruokahävikin lähtötilanteen selvittäminen vuonna 2024, mittaaminen ja hävikki % selvitys	Hävikki %	26,5 %	
<p>Ruokapalveluiden tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin. Yläkoululaisten tyytyväisyys kouluruokailuun ylitti asetetun tavoitetaso, ja työhyvinvointia koskevat tavoitteet toteutuivat. Lisäksi ruokahävikin seuranta käynnistettiin suunnitellusti. Tarkastuslautakunta toteaa, että hävikkiseurannalle ei ollut vielä käytettävissä vertailutietoa, minkä vuoksi kehityksen arviointi jää tältä osin vielä keskeneräiseksi. Jatkossa hävikin seuranta ja vähentämistoimenpiteitä tulee jatkaa systemaattisesti.</p>				

Esi- ja perusopetus

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma	
Sähköisten työskentelytapojen ja oppimisympäristöjen käyttäminen	Laitteita käytössä/oppilas määrä sähköisten työskentelytapojen ja oppimisympäristöjen käyttäminen - kyselyn henkilöstölle	0–4 luokat käyttävät yhteiskäyttölaitteita 5.–9. vuosiluokat käyttävät oppilaskohteisia laitteita Kysely henkilöstölle (tulokset +)	210 254 Ka 2,9/42 vast.	
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistymistä tuetaan Oppilaiden kokemus omasta hyvinvoinnista	Hyvinvointikysely oppilaille vähintään 2 kertaa vuodessa	kyselyn keskiarvo/vastanneet ka 8 (asteikolla 4–10)	Kevät ka 7,8/165 vast. Syksy ka 7,5/258 vast.	
Henkilöstön työhyvinvoinnin pysyminen hyvällä tasolla	Työhyvinvointikysely; tulokset säilyvät hyvällä tasolla (+)	Kysely henkilöstölle (tulokset +)	Toteutunut	
Yhteistyö perheiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa	Yhteisöllisten tapahtumien määrä	Yhteisöllisten tapahtumien määrä kasvaa ed. vuodesta		
<p>Esi- ja perusopetuksen tavoitteet toteutuivat osittain. Sähköisten työskentelytapojen ja oppimisympäristöjen käyttö toteutui suunnitellusti, ja laitteita oli käytössä oppilasmäärään nähden riittävästi. Vuosiluokilla 5–9 käytössä olivat oppilaskohtaiset laitteet ja alemmilla vuosiluokilla yhteiskäyttölaitteet. Henkilöstölle toteutetun kyselyn perusteella sähköisten</p>				

työskentelytapojen toimivuus arvioitiin pääosin myönteisesti.

Lasten ja nuorten hyvinvointia koskeva tavoite jäi asetetusta tavoitetasosta. Oppilaille toteutettujen hyvinvointikyselyiden keskiarvo jäi alle tavoitellun tason olleen vuoden aikana keskimäärin 7,7. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä**, että lasten ja nuorten hyvinvointia tukeviin toimenpiteisiin kiinnitetään edelleen erityistä huomiota ja kyselyiden tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Henkilöstön työhyvinvointia koskeva tavoite toteutui ja tulosten arvioitiin parantuneen edellisvuodesta. **Lautakunta pitää myönteisenä** työhyvinvoinnin kehitystä sekä henkilöstön hyvinvointia tukevien toimintatapojen jatkamista.

Lautakunta toteaa, että toteutuneiden tapahtumien tarkkaa määrää ei ollut esitetty arvioinnin yhteydessä. Jatkossa tavoitteiden toteutumisen arvioinnin tueksi tulisi esittää selkeät toteumaluvut ja vertailutiedot

Varhaiskasvatus

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma
Sähköisen oppimisympäristöjen kehittäminen	onnistunut digilaitteiden hankinta päiväkotiin Laitteiden käyttö/lapsiryhmä	2 ryhmäkohtaista laite kokonaisuutta, joita käytetty n.2/kk/lapsiryhmä, lisäksi viskariyhmissä viikottain	Toteutunut
Kodin ja varhaiskasvatuksen yhteistyön kehittäminen	Huoltajien kokemus yhteistyöstä, keskiarvo/vastanneet Erialaisten yhteistyötahojen kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen	Huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö hyvä Huoltajien osallistuminen ja kuuleminen, yhteistyön kehittäminen	40 huoltajaa vastasi kyselyyn, Yhteistyö koettiin hyväksi. Vanhempainillat, ryhmien juhlat, äitien-, isien- ja läheistenpäivien vietto. Neuvolan, yläkoulun ja esiopetuksen kanssa tehtävä yhteistyö alkanut.
Henkilöstön työhyvinvointi paranee	Työtyytyväisyys kyselyn tulokset Työhyvinvointi kuukausien suunnittelu ja toteutuminen	Henkilöstön hyvä työhyvinvointi Suunnitteluun ja toteutukseen osallistaminen ja osallistuminen	Vastannut 26/42 Ka 4,36 Työhyvinvointi kuukaudet toteutuneet, jokainen ryhmä suunnitellut ja kaikki osallistuneet

	Resurssihenkilöstön/-henkilöiden rekrytointi ja työnkuvan kehittäminen	Onnistunut rekrytointi ja työnkuva	Toteutunut, 2 varahlöä; ryhmien arki rauhoittunut, pedagoginen laatu parantunut, lapsilla enemmän aikuisen tukea ja läsnäoloa, henkilöstön hyvinvointi kohentunut ylikuormituksen vähentyessä.	
Lapsiryhmien käyttöasteen tehostaminen	Käyttöaste min. 85 %	min. 85 %	Ei toteutunut	

Varhaiskasvatuksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vuonna 2025 osittain. Digitaalisten oppimisympäristöjen kehittämisessä edettiin suunnitellusti, ja digilaitteita hyödynnettiin aktiivisesti lapsiryhmissä. **Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä** sitä, että sähköisiä oppimisympäristöjä kehitetään jo varhaiskasvatuksessa osana lasten oppimisvalmiuksien vahvistamista.

Kodin ja varhaiskasvatuksen yhteistyö koettiin huoltajakyselyn perusteella hyväksi. Vanhempainillat, ryhmien yhteiset tapahtumat sekä yhteistyön käynnistyminen neuvolan, esiopetuksen ja koulun kanssa tukivat yhteisöllisyyttä ja lasten hyvinvointia.

Tarkastuslautakunta toteaa kuitenkin, että tavoitteen arviointia vaikeutti mittareiden osittainen epäselvyys.

Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämisessä onnistuttiin hyvin. Työtyytyväisyyskyselyn tulokset olivat hyviä, työhyvinvointikuukaudet toteutuivat suunnitellusti ja resurssihenkilöstön rekrytointi vahvisti ryhmien arkea. **Lautakunta pitää erityisen myönteisenä** sitä, että henkilöstön kuormituksen arvioitiin vähentyneen ja lasten saaneen enemmän aikuisen tukea ja läsnäoloa

Lapsiryhmien käyttöasteen tehostamista koskeva tavoite ei toteutunut asetetulla tavalla, sillä vuoden 2025 kuukausittainen käyttöaste jäi välille 52–66 prosenttia tavoitteen ollessa vähintään 85 prosenttia. **Tarkastuslautakunta toteaa**, että käyttöasteeseen vaikuttivat merkittävästi lasten poissaolot sekä ilta- ja viikonloppuhoidon vähäinen lapsimäärä. Näissä tilanteissa henkilöstöä oli paikalla suhteessa enemmän lapsimäärään, mikä heikensi käyttöastetta.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä huomioida, että Satulaivan päiväkodin täyttöaste oli vuonna 2025 täysi eli 100 prosenttia. Tämä tarkoittaa, että kaikki päiväkotipaikat olivat käytössä vuoden aikana. **Lautakunta toteaa**, että käyttöaste ja täyttöaste kuvaavat toiminnan eri näkökulmia, minkä vuoksi käyttöasteluku yksin ei anna täysin kattavaa kuvaa varhaiskasvatuksen palvelutarpeesta tai toiminnan kuormituksesta.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että varhaiskasvatuksen käyttöasteen arvioinnissa huomioidaan jatkossa nykyistä paremmin myös vuorohoidon erityispiirteet, lasten poissaolot sekä palvelupaikkojen todellinen käyttöaste.

Kulttuuri ja vapaa-aika

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma
Matalan kynnyksen liikuntapalveluiden tarjoaminen ja edistäminen	Liikuntaneuvonnan asiakasmäärät, liikuntaryhmien määrät / liikuntakysely	2024 määrät / kuntalaisten tyytyväisyys laatuun	23 (6 asiakasta / 2024) vapaa-aikapalveluiden kysely (ei liikuntakyselyä)
Tapahtumien järjestäminen ja osallisuuden edistäminen	Tapahtumien määrät Kohtaamispaikka Luodon toiminta ja tapahtumamäärät	2024 kävijä-/tapahtumamäärät	Toteutunut
Nuorisotyön laatu ja sen kehittäminen	Nuorisotyönarviointikriteeristön mukaiset itsearviointit -auditoinnit -nuorisotalon toimintaan osallistuvien kysely (asteikko 1-5)	Itsearviointi Ka 3 Nuorten kysely ka 3	Itsearvio ka 2,8 Nuorten kysely ka 4,42
Kirjasto tarjoaa varhaiskasvatuksen ryhmille satutuokioita ja kirjaesittelyjä sekä perusopetuksen ryhmille kirjavinkkausta ja kirjastonkäyttöopetusta	Toteutuneet tunnit/tuokiot / ryhmä / lukuvuosi Varhaiskasvatuksen tuokio 15–45 min. ryhmästä riippuen. Perusopetuksen tunti 45 min.)	1 tunti / tuokio / ryhmä / lukuvuosi	0,5 tuntia / tuokiota / ryhmä / lukuvuosi

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tavoitteiden toteutuminen oli kokonaisuutena arvioiden osittain onnistunutta. **Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota** siihen, että osassa tavoitteita käytetyt mittarit olivat epäselviä tai puutteellisia, minkä vuoksi tavoitteiden toteutumista ei kaikilta osin voitu arvioida luotettavasti. **Lautakunta suosittelee** mittareiden tarkentamista sekä vertailutietojen esittämistä tavoitteiden arvioinnin tueksi.

Tapahtumien järjestämisessä ja osallisuuden edistämisessä onnistuttiin hyvin. Vuoden aikana järjestettiin yhteensä 36 tapahtumaa, joissa kunta toimi vastuutahona tai yhteistyökumppanina. Nuorisotyössä nuorten antama palaute oli erittäin myönteistä, vaikka itsearviointin tulos jäi hieman asetetusta tavoitetasosta.

Kirjastopalveluiden osalta tavoitteet eivät toteutuneet suunnitellusti. Varhaiskasvatuksen ryhmille järjestettävien satutuokioiden ja kirjaesittelyjen sekä perusopetuksen ryhmille tarjottavan kirjavinkkauksen ja kirjastonkäyttöopetuksen määrä jäi alle asetetun

tavoitetason. Toteuma oli 0,5 tuntia tai tuokiota ryhmää kohden lukuvuodessa tavoitteen ollessa yksi tunti tai tuokio ryhmää kohden.

Tarkastuslautakunta toteaa, että aikataululliset haasteet ovat voineet vaikuttaa tavoitteen toteutumiseen. **Lautakunta pitää myönteisenä** sitä, että kirjasto on aktiivisesti tarjonnut ryhmille mahdollisuutta osallistua tunteihin ja tuokioihin. Jatkossa yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja opetustoimen kanssa tulisi edelleen tiivistää, jotta palveluiden toteutuminen voidaan varmistaa suunnitellussa laajuudessa.

Tarkastuslautakunta korostaa, että tavoitteiden ja mittareiden tulee olla selkeitä, vertailukelpoisia ja mitattavia, jotta toiminnan vaikuttavuutta voidaan arvioida luotettavasti.

Teknisten palveluiden hallinto

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma	
Rakennuslain tuomat uudet ohjeistukset haltuun henkilöstöllä	Toteuma %	100	100	
Pappilanniemen silta hankkeen suunnitelma laadittuna 2024 ja lupaprosessi käsiteltynä 2025	Toteuma %	100	50	
Rakennusvalvonnan ja vesilaitosyhteistyön selvitysten valmistuminen ja päätöksenteko	Toteuma %	100	100	
Saimaanharjun alueen (koulu, urheilukenttä ja konstun montun) suunnitelmat valmiina 2023 ja toteutettu vuosittain määrärahan mukaisesti 2024–2026	Toteuma valmiusaste %	90	90	

Teknisten palveluiden tavoitteiden toteutuminen oli kokonaisuutena arvioiden pääosin onnistunutta, vaikka osa hankkeista eteni suunniteltua hitaammin. Rakennuslain uudistukseen liittyvät uudet ohjeistukset saatiin henkilöstön käyttöön tavoitteiden mukaisesti, ja myös rakennusvalvonnan sekä vesilaitosyhteistyön selvitykset valmistuivat vuoden 2025 aikana suunnitellusti. **Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä** sitä, että rakennusvalvonnan yhteistyötä päätettiin syventää naapurikuntien kanssa.

Pappilanniemen siltahanke ei edistynyt vuoden 2025 aikana. Investointimäärärahat toteutukselle siirrettiin vuodelle 2028 kunnan taloudellisen tilanteen vuoksi.

Tarkastuslautakunta toteaa, että hankkeen aikataulun ja kustannusvaikutusten seuranta on tärkeää, jotta mahdolliset viivästymiset voidaan huomioida ajoissa päätöksenteossa.

Saimaanharjun alueen kehittämishanke eteni pääosin suunnitellusti. Saimaanharjun koulun piha-alueen toisen vaiheen työt valmistuivat vuoden 2025 aikana, ja hankkeen kokonaisuuden

on tarkoitus valmistua vuoden 2026 aikana. Koska hanke ajoittuu usealle vuodelle, **tarkastuslautakunta pitää tärkeänä**, että toteutuksen etenemistä seurataan säännöllisesti suhteessa käytettävissä oleviin määrärahoihin ja asetettuihin tavoitteisiin.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteiden toteutumista voitiin arvioida melko selkeästi prosenttiperusteisten mittareiden avulla. **Lautakunta suosittelee**, että jatkossa tavoitteiden yhteydessä esitetään tarkemmin myös hankkeiden vaiheistus, aikataulut sekä mahdolliset toteutumiseen vaikuttavat riskit ja viivästystekijät.

Kaavoitus

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma	
Kirkonkylän alueen kehitys- /yleissuunnitelman laatiminen	Toteuma %	100	0	
Suur-Saimaan osayleiskaavan hyväksymiskäsittely	Toteuma %	100	80	
Vehkataipaleen kyläyleiskaavan käynnistäminen	Toteuma %	100	100	

Kaavoituksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vuonna 2025 osittain. Vehkataipaleen kyläyleiskaavan käynnistäminen toteutui suunnitellusti, ja kaavahanke eteni luontotutkimusvaiheeseen vuoden aikana. Varsinaisen suunnittelutyön on tarkoitus käynnistyä vuoden 2026 aikana.

Suur-Saimaan osayleiskaavan hyväksymiskäsittely eteni merkittävästi, mutta tavoite ei toteutunut kokonaisuudessaan. Kaavaprosessin eteneminen hidastui, koska alueelle edellytettiin muinaisjäännöselvityksen laatimista. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä**, että selvitystarpeet huomioidaan jatkossa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa kaavaprosessia aikataulujen hallitsemiseksi.

Kirkonkylän alueen kehitys- ja yleissuunnitelman laatiminen ei edennyt vuoden 2025 aikana, ja tavoite jäi toteutumatta. Suunnitelman valmistelua ei saatu edistettyä muiden kaavahankkeiden ja selvitysten vuoksi. **Tarkastuslautakunta toteaa**, että hankkeiden priorisointiin ja resurssien riittävyyteen tulee kiinnittää huomiota, jotta keskeiset kehittämishankkeet etenevät suunnitellusti.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteiden toteutumista voitiin arvioida prosenttiperusteisten mittareiden avulla melko selkeästi. **Lautakunta suosittelee täydentämään** jatkossa tavoitteiden arviointia myös hankkeiden vaiheistusta ja aikataulua kuvaavilla tiedoilla, jotta tavoitteiden eteneminen ja mahdolliset viivästymiset ovat nykyistä paremmin arvioitavissa.

Rakennusvalvonta ja lupapalvelut

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma	
Lupahakemukset sähköisessä muodossa	Sähköisen lupajärjestelmän käyttöaste %	95	95	
Paperilupien sähköinen arkistointi	Toteuma % edellisvuoden lukemaan	10	10	
Rakennusjärjestyksen uudistus	Toteuma %	100	90	
Rakennusvalvonnan infotilaisuudet	Toteuma kpl	2	1	

Rakennusvalvonnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vuonna 2025 pääosin hyvin. Lupahakemusten sähköinen käsittely saavutti asetetun tavoitetason, ja sähköisen lupajärjestelmän käyttöaste oli 95 prosenttia. Myös paperisten lupien sähköinen arkistointi eteni tavoitteiden mukaisesti.

Rakennusjärjestyksen uudistaminen ei kuitenkaan valmistunut suunnitellussa aikataulussa. Rakennusjärjestys oli vuoden aikana lautakunnan käsiteltävänä, mutta lautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Tämän seurauksena tavoite toteutui vain osittain. **Tarkastuslautakunta toteaa**, että rakennusjärjestyksen uudistaminen on tärkeä osa rakennuslain muutoksiin varautumista, ja työn valmistuminen vuoden 2026 loppuun mennessä edellyttää riittävää resursointia ja aikataulun hallintaa.

Rakennusvalvonnan infotilaisuuksia järjestettiin yksi asetetun kahden tilaisuuden sijaan. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä**, että tiedotusta ja vuorovaikutusta kuntalaisten sekä rakentajien suuntaan jatketaan aktiivisesti erityisesti muuttuvan lainsäädännön vuoksi.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteiden toteutumista voitiin arvioida selkeiden mittareiden avulla. **Lautakunta pitää hyvänä** sitä, että tavoitteet olivat pääosin konkreettisia ja mitattavia, mutta **suosittelee** jatkossa täydentämään arviointia myös laadullisilla kuvauksilla tavoitteiden vaikutuksista ja toteutumisen merkityksestä palveluiden kehittämiseen.

Liikenneväylät

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma	
Kävely- ja pyöräilyohjelman tuomat kehittämiskohteiden toteuttaminen	Kohdemäärä	3	3	
Liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpideohjelman toteuttaminen	Toteuma %	1	1	

Liikenneympäristön kehittämiseen liittyvät toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vuonna 2025 suunnitellusti. Kävely- ja pyöräilyohjelman mukaisia kehittämiskohteita toteutettiin asetetun

tavoitteen mukaisesti kolme kappaletta vuoden aikana. Myös liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpideohjelman toteuttaminen eteni tavoitteiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä sitä, että kunta on edistänyt kevyen liikenteen olosuhteita ja liikenneturvallisuuksuunnitelmallisesti. Toimenpiteet tukevat turvallista liikkumista sekä kuntalaisten hyvinvointia ja kestävästä liikkumisesta tavoitteita.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteet ja niiden mittarit olivat selkeitä ja hyvin arvioitavissa. Lautakunta suosittelee kuitenkin, että jatkossa tavoitteiden toteutumisen yhteydessä kuvataan tarkemmin myös toteutettujen kohteiden sisältöä ja vaikutuksia liikenneturvallisuuden sekä kuntalaisten arjen näkökulmasta.

Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma	
Pitkän tähtäimen suunnitelmien tuominen korjaustarpeiden jalkauttaminen / käytäntöönpano	Suunnitellut kohteet / toteuma vuosittain %	100	100	
Kiinteistöhuollon laskumäärien vähentäminen vs. edellinen vuosi	Laskumäärät verrattuna edellisen vuoteen, 1=toteutunut	1	1	
Sähköinen varausjärjestelmä liikuntahalliin ja kuntosaleille	Toteuma %	100	100	
Laadun ohjausjärjestelmän laatutason pitäminen tavoitetasolla 3-hyvä	Ohjausjärjestelmän mittauserusteiden mukaisesti säännöllisesti mitattuna useamman kerran vuodessa. 1=toteutunut	1	1	
Työmäärä mitoituksessa pysyminen normaali ja poikkeustilanteissa. Pyritään välttämään ylitöiden tekemistä	Työseuranta 1=toteutunut	1	1	
Kiinteistöhuollon ja yleisten alueiden toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vuonna 2025 kokonaisuutena hyvin. Suunniteltuja korjaustoimia vietiin eteenpäin aikataulun mukaisesti. Merkittävin yksittäinen kohde oli Saimaanharjun koulun lasikaton korjaus- ja muutostyö, jonka toteuttaminen eteni suunnitellusti.				

Kiinteistöhuollon laskujen määrä väheni suurimmilta sopimustoimittajilta noin 17,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. **Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä** kustannusten hallinnan tehostumista erityisesti hankinnoissa ja materiaalien käytössä. Suurimpiin sopimustoimittajiin kuuluivat muun muassa rautakauppatuotteiden toimittajat.

Liikuntahalliin ja kuntosaleille toteutettiin uusi sähköinen lukitusjärjestelmä, joka otettiin käyttöön marraskuussa 2025. Samassa yhteydessä kuntosalien käyttöoikeuksia uudistettiin siten, että yhdellä käyttöoikeudella voidaan käyttää molempia kuntosaleja.

Tarkastuslautakunta pitää uudistusta **myönteisenä** palveluiden saavutettavuuden ja käyttäjäystävällisyyden näkökulmasta.

Muut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin suunnitellusti. **Tarkastuslautakunta toteaa**, että kiinteistöhuollon toiminta oli kokonaisuutena tavoitteellista.

Vesihuoltolaitos

Toiminnallinen tavoite	Mittari/toimenpide	Tavoitearvo	Toteuma	
Vesimittareiden vaihtotyön aloittaminen etäluettavien mittareihin, yksi pilottialue vuodelle 2023, jatkot toteutus vuosittain	Toteutus % vuosittain	25	25	
Verkostohävikin pienentäminen vuoden 2022 tavoitearvosta	Todetaan mittarilukemista vertailuarvona vuosi 2022	-20 %	-18,70%	
Vesilaitos yhteistyön selvitys päätöksen tekoon	Valmistuminen 2025	1	1	

Vesihuoltolaitoksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena arvioiden hyvin.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä sitä, että etäluettavien vesimittareiden käyttöönottoa jatkettiin suunnitellusti ja vuosittainen toteutustavoite saavutettiin. Mittareiden uudistaminen tukee vesihuollon toiminnan tehokkuutta sekä mahdollistaa tarkemman kulutusseurannan tulevaisuudessa.

Verkostohävikin vähentämisessä päästiin lähelle asetettua tavoitetta. Verkostohävikki väheni 18,7 prosenttia vuoden 2022 vertailutasoon nähden tavoitteen ollessa 20 prosenttia.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kehitys on ollut myönteistä, vaikka tavoite ei täysin toteutunutkaan. **Lautakunta pitää tärkeänä**, että verkoston kunnossapitoa ja vuotovesien vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä jatketaan pitkäjänteisesti.

Vesilaitosyhteistyötä koskeva selvitys valmistui suunnitellusti vuoden 2025 aikana ja asia eteni päätöksentekoon. **Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä**, että selvityksessä huomioitiin kuntalaisten etu ja palveluiden jatkuvuus.

Teknisten palveluiden osalta 21 tavoitteesta on toteutunut 15 kpl, yksi tavoite on toteutunut osittain ja 5 kpl on jäänyt toteutumatta.

Teknisten palveluiden toiminta on kokonaisuutena arvioiden ollut pääosin tavoitteellista ja toimivaa. **Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota** siihen, että useiden tavoitteiden mittarit ovat edelleen epäselviä, eikä niiden perusteella voida kaikilta osin arvioida tavoitteiden toteutumista riittävän luotettavasti. **Lautakunta suosittelee** mittareiden kehittämistä selkeämmiksi ja paremmin mitattaviksi.

Käyttötalous

Tarkastuslautakunta käyttää arvioinnissaan värikoodeja:

	Poikkeama kunnan kannalta negatiivinen
	Poikkeama kunnan kannalta positiivinen

Tehtäväalueiden käyttötalouden tavoitteet ja toteuma

Käyttötalouden osalta talousarvio toteutui tehtäväalueittain seuraavasti:

Vaalit

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 100	5 215	-115
Toimintakulut	-36 586	-27 093,90	-9 492,58
Toimintakate	-31 486	-21 878,90	-9 607,58

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että vaalien järjestäminen toteutui ennakoitua pienemmin kustannuksin ilman, että vaalitoiminnan asianmukaisuudesta olisi tingitty.

Tarkastus

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0,00	0,00
Toimintakulut	-24 127	-22 302,73	-1 824,01
Toimintakate	-24 127	-22 302,73	-1 824,01

Tarkastuslautakunnan näkökulmasta talousarvio on laadittu realistisesti ja määrärahojen käyttö ollut hallittua

Hallintopalvelut

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	950 004	912 308,57	37 695,43
Toimintakulut	-1 445 566	-1 349 218,69	-96 347,04
Toimintakate	-495 562	-436 910,12	-58 651,61

Toteuma osoittaa hyvää kustannushallintaa. **Lautakunta pitää tärkeänä**, että toimintatuottojen alittumisen syyt analysoidaan ja huomioidaan tulevassa taloussuunnittelussa.

Elinvoimapalvelut

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	182 611	121 853,19	60 757,81
Toimintakulut	-539 803	-459 218,25	-80 584,27
Toimintakate	-357 192	-337 365,06	-19 826,46

Lautakunta arvioi, että menojen hallinta on onnistunut hyvin. Samalla tulee arvioida, ovatko tuottojen alittumisen syyt tilapäisiä vai osoittavatko ne tarvetta tarkentaa tulotavoitteiden asettamista.

Työllistämispalvelut

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	331 939	354 390,98	-22 451,98
Toimintakulut	-1 275 966	-1 372 543,57	96 577,75
Toimintakate	-944 027	-1 018 152,59	74 125,77

Tarkastuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota työllistämispalveluiden menokehitykseen. Vaikka tuottoja kertyi arvioitua enemmän, ne eivät riittäneet kattamaan kulujen kasvua. Poikkeaman syyt tulee selvittää ja arvioida.

Sosiaali- ja terveystaloudet

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0,00
Toimintakulut	-5 974	-5 116,41	-857,59
Toimintakate	-5 974	-5 116,41	-857,59

Tarkastuslautakunta toteaa, että tehtäväalueen talous toteutui hyvin. Toimintakulut alittuivat noin 860 eurolla eikä toiminnassa ollut merkittäviä poikkeamia.

Laskennallinen konsernihallinto, vaalit ja tarkastus ja arviointi - tehtäväalueet yhteensä

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 469 654	1 393 767,74	75 886,26
Toimintakulut	-3 328 021	-3 235 493,55	-92 527,74
Toimintakate	-1 858 367	-1 841 725,81	-16 641,48

Tarkastuslautakunta toteaa, että laskennallisen konsernihallinnon, vaalien sekä tarkastus- ja arviointitehtävien kokonaisuus toteutui vuonna 2025 taloudellisesti pääosin talousarvion mukaisesti. Toimintakulut alittuivat talousarvioon nähden enemmän kuin toimintatuotot jäivät tavoitteestaan, minkä seurauksena toimintakate toteutui noin 16 600 euroa talousarviota parempana.

Lautakunta pitää myönteisenä erityisesti vaalien, hallintopalveluiden ja elinvoimapalveluiden kustannusten hallintaa sekä sitä, että kokonaisuuden talous pysyi hyvin asetetuissa raameissa.

Lautakunta kiinnittää kuitenkin huomiota työllistämispalveluiden toimintakatteen noin 74 000 euron heikkenemiseen talousarvioon verrattuna. Työllistämispalveluiden kustannuskehitystä ja poikkeaman syitä tulee analysoida tarkemmin sekä varmistaa, että talousarvioissa huomioidaan riittävällä tarkkuudella toimintaympäristön muutokset ja palveluiden todellinen kustannusrakenne.

Kokonaisuutena **tarkastuslautakunta arvioi**, että tehtäväalueen taloudenhoito on ollut asianmukaista ja talousarvion toteutuminen on ollut hyvä. Taloussuunnittelun ja ennakkoinnin kehittämistarpeita liittyy erityisesti työllistämispalveluiden kustannusten ennustettavuuteen sekä toimintatuottojen realistiseen arviointiin.

Sivistyspalveluiden hallinto

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	22 169,54	-22 169,54
Toimintakulut	-463 391	-412 091,06	-51 300,08
Toimintakate	-463 391	-389 921,52	-73 469,62

Tarkastuslautakunta arvioi hallinnon talouden toteutuneen erittäin hyvin. Tuottojen syntymisen perusteet ja kulusäästöjen lähteet on kuitenkin syytä dokumentoida taloussuunnittelun kehittämiseksi.

Ruokapalvelut

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	679 400	636 414,89	42 985,11
Toimintakulut	-733 846	-657 803,87	-76 042,28
Toimintakate	-54 446	-21 388,38	-33 057,17

Lautakunta pitää myönteisenä kustannusten hallintaa aikana, jolloin elintarvike- ja henkilöstökustannukset ovat yleisesti nousupaineessa.

Esi- ja perusopetus talouden tavoitteet ja toteuma

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	309 373	345 683,08	-36 310,08
Toimintakulut	-6 835 932	-6 306 591,93	-529 340,09
Toimintakate	-6 526 559	-5 960 908,85	-565 650,17

Tarkastuslautakunta pitää toteumaa erittäin merkittävänä. Menojen huomattava alittuminen edellyttää kuitenkin tarkempaa selvitystä. **Lautakunta korostaa**, että talouden tasapaino ei saa heikentää opetuksen laatua tai oppilaiden saamaa tukea.

Varhaiskasvatuksen

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	157 000	177 112,63	-20 112,63
Toimintakulut	-2 704 741	-2 687 758,63	-16 982,46
Toimintakate	-2 547 741	-2 510 646,00	-37 095,09

Tarkastuslautakunta toteaa, että toteuma osoittaa vakaata taloudenhallintaa ja toiminnan toteutumista suunnitellusti.

Kulttuuri ja vapaa-aika

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	48 250	167 618,92	-119 368,92
Toimintakulut	-679 179	-744 803,69	65 625,08
Toimintakate	-630 929	-577 184,77	-53 743,84

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä sitä, että lisäkulut ovat liittyneet toimintaan, joka on tuottanut myös ennakoitua enemmän tuloja. Tuottojen huomattava ylistys viittaa kuitenkin siihen, että talousarvion laadinnassa ei ole kyetty arvioimaan täysin realistisesti.

Sivistyspalvelut yhteensä

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 194 023	1 348 999,06	-154 976,06
Toimintakulut	-11 417 088	-10 809 048,58	-608 039,83
Toimintakate	-10 223 065	-9 460 049,52	-763 015,89

Tarkastuslautakunta toteaa, että sivistyspalveluiden talous toteutui vuonna 2025 kokonaisuutena erittäin hyvin. Toimintatuotot ylittivät talousarvion noin 155 000 eurolla ja toimintakulut alittuivat noin 608 000 eurolla. Näiden yhteisvaikutuksesta toimintakate toteutui noin 763 000 euroa talousarviota parempana.

Lautakunta pitää myönteisenä erityisesti esi- ja perusopetuksen, varhaiskasvatuksen sekä hallinnon talouden toteutumista. Myös ruokapalveluiden ja kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toimintakate toteutui talousarviota parempana.

Lautakunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että erityisesti esi- ja perusopetuksen toimintakulujen alitus oli merkittävä. **Lautakunta katsoo**, että poikkeaman taustatekijät tulee arvioida huolellisesti, jotta voidaan varmistua siitä, että säästöt ovat syntyneet toiminnan tehokkuudesta eivätkä palvelutason tai henkilöstöresurssien heikentymisestä.

Kokonaisuutena **tarkastuslautakunta arvioi**, että sivistyspalveluiden taloudenhoito on ollut vastuullista ja että toimiala on saavuttanut taloudelliset tavoitteensa talousarviota paremmin. Samalla **lautakunta korostaa** palvelujen vaikuttavuuden, henkilöstön riittävyyden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnin merkitystä taloudellisen tuloksen rinnalla.

Tarkastuslautakunta suosittelee ruokapalveluiden määrärahojen mitoittamista jatkossa nykyistä tarkemmin alenevien lapsi- ja oppilasmäärien mukaisesti, jotta resurssit vastaavat paremmin palvelutarvetta. Lisäksi **lautakunta kiinnittää huomiota** siihen, että hankkeiden suuri määrä ja avustusrahoituksen hallinnointi kuormittavat toimintaa. **Lautakunta pitää tärkeänä**, että hankkeiden kokonaismäärää, resursointia ja hallinnollista kuormitusta arvioidaan jatkossa suhteessa käytettävissä oleviin henkilöstöresursseihin.

Teknisten palveluiden hallinto

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	8 000	21 068,27	-13 068,27
Toimintakulut	-600 837	-613 940,95	13 104,15
Toimintakate	-592 837	-592 872,68	35,88

Tarkastuslautakunta arvioi hallinnon talouden toteutuneen suunnitellusti ilman merkittäviä poikkeamia.

Kaavoitus

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	30 000	0,00	30 000
Toimintakulut	-100 627	-93 138,69	-7 488,51
Toimintakate	-70 627	-93 138,69	22 511,49

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että kaikki talousarviossa ennakoitujen tuotot jäivät toteutumatta. Poikkeaman syyt tulee selvittää ja analysoida.

Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	52 000	49 764,25	2 235,75
Toimintakulut	-168 397	-174 909,52	6 512,12
Toimintakate	-116 397	-125 145,27	8 747,87

Poikkeama on kokonaisuuteen nähden melko pieni, mutta **lautakunta pitää tärkeänä** seurata lupapalveluiden kustannuskehitystä erityisesti tilanteessa, jossa rakentamisen volyymit voivat vaihdella voimakkaasti.

Liikenneväylät

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0,00	0,00
Toimintakulut	-313 537	-336 748,69	23 211,69
Toimintakate	-313 537	-336 748,69	23 211,69

Lautakunta suosittelee, että menokehityksen ennakkointia tulee edelleen kehittää.

Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 302 156	2 283 363,14	18 793,06
Toimintakulut	-2 576 025	-2 552 037,94	-23 986,64
Toimintakate	-273 868	-268 674,80	-5 193,58

Tarkastuslautakunta toteaa, että toteuma osoittaa vakaata talouden hallintaa ja hyvää kustannusseurantaa.

Vesilaitos

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	543 150	538 248,90	4 901,10
Toimintakulut	-450 388	-416 611,65	-33 775,95
Toimintakate	92 762	121 637,25	-28 874,85

Tarkastuslautakunta pitää vesilaitoksen talouden toteutumista **erittäin hyvänä**. Erityisen myönteistä on, että toimintakate ylitti tavoitteen selvästi.

Tekniset palvelut yhteensä

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 935 306	2 892 444,56	42 861,64
Toimintakulut	-4 209 811	-4 187 387,44	-22 423,14
Toimintakate	-1 274 504	-1 294 942,88	20 438,50

Tarkastuslautakunta toteaa, että teknisten palveluiden talous toteutui vuonna 2025 pääosin talousarvion mukaisesti. Toimintatuotot jäivät talousarviosta noin 42 900 euroa, mutta toimintakulut alittuivat noin 22 400 euroa. Tästä johtuen toimintakate toteutui noin 20 400 euroa talousarviota heikompana.

Lautakunta pitää myönteisenä sitä, että kokonaispoikkeama jäi vähäiseksi ja että useilla tehtäväalueilla talous toteutui hyvin lähellä talousarviota. Erityisesti vesilaitoksen sekä kiinteistöhuollon ja yleisten alueiden talouden toteutuminen oli myönteistä.

Lautakunta kiinnittää kuitenkin huomiota kaavoituksen toimintatuottojen täydelliseen toteutumatta jäämiseen sekä liikenneväylien ja rakennusvalvonnan talousarvion ylityksiin. Poikkeamien taustalla olevat syyt tulee selvittää ja ottaa huomioon tulevassa taloussuunnittelussa.

Kokonaisuutena **tarkastuslautakunta arvioi**, että teknisten palveluiden taloudenhoito on ollut asianmukaista ja talousarvio on toteutunut pääosin suunnitellulla tavalla. **Lautakunta korostaa** edelleen realistisen talousarvioinnin sekä toimintatuottojen ja kunnossapitokustannusten ennakkoinnin merkitystä toimialan talouden ohjauksessa.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että käyttötaloussuunnitelmaa ei ollut hyväksytty hallintosäännön mukaisesti. **Lautakunta suosittelee** kiinnittämään jatkossa erityistä huomiota hallintosäännön tuntemukseen ja perehdytykseen, jotta päätöksenteko ja taloushallinnon menettelyt toteutuvat säädösten mukaisesti.

Koko kunnan käyttötalous yhteensä

	TA2025+muutos	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 598 983	5 635 211,36	-36 228,16
Toimintakulut	-18 954 920	-18 231 929,57	-722 990,71
Toimintakate	-13 355 937	-12 596 718,21	-759 218,87

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuoden 2025 talous toteutui kokonaisuutena selvästi talousarviota paremmin. Toimintatuotot ylittivät talousarvion noin 36 000 eurolla ja toimintakulut alittuivat noin 723 000 eurolla. Näiden yhteisvaikutuksesta toimintakate toteutui noin 759 000 euroa talousarviota parempana.

Lautakunta pitää myönteisenä sitä, että toimintakulujen kasvu on pysynyt hallinnassa ja että talouden toteuma on kokonaisuutena vahvempi kuin talousarviossa ennakoitiin. Toteuma osoittaa vastuullista taloudenhoitoa ja toimivaa talouden seuranta.

Tarkastuslautakunta katsoo kuitenkin, että toimintakulujen merkittävän alittumisen taustatekijät tulee analysoida huolellisesti. Erityisesti tulee arvioida, ovatko säästöt syntyneet pysyvistä toiminnan tehostamistoimista vai sellaisista tekijöistä, jotka voivat vaikuttaa palvelujen saatavuuteen, laatuun tai tulevien vuosien kustannuskehitykseen.

Kokonaisuutena **tarkastuslautakunta arvioi**, että taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet erittäin hyvin ja että toimintakate on kehittynyt selvästi talousarviossa asetettua tavoitetta paremmaksi.

Investoinnit

Konsernihallinto

	TA	TA muutokset	TA muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-295 064	0	-295 064	-18 868,77	-276 195,23
Rahoitus osuudet investointimenoihin	0	0	0	-2 367,71	2 367,71
Pysyv. Vastaavien hyödykkeiden luov. tulot	0	0	0	4 802,16	-4 802,16
Investointien rahavirta	-295 054	0	-295 064	-16 434,32	-278 629,68

Konsernihallinnon investointeihin oli vuoden 2025 talousarviossa varattu yhteensä 295 064 euroa. Toteutuneet investointimenot olivat noin 18 869 euroa, joten investointimäärärahoista jäi käyttämättä noin 276 000 euroa.

Rahoitusosuuksia investointimenoihin toteutui noin 2 368 euroa negatiivisena. Lisäksi investointituloja kertyi noin 4 802 euroa. Investointien rahavirta toteutui noin 16 434 euroa negatiivisena, mikä jäi selvästi talousarviossa arvioitua pienemmäksi.

Tarkastuslautakunta toteaa, että konsernihallinnon investoinnit toteutuivat vuoden 2025 aikana vain vähäiseltä osin. **Lautakunta pitää tärkeänä**, että investointihankkeiden aikataulutusta, valmistelua ja talousarviointia kehitetään siten, että talousarviossa esitetyt investointimäärärahat vastaavat mahdollisimman realistisesti toteutuvia hankkeita ja niiden etenemistä.

Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluilla ei ollut investointeja vuonna 2025.

Tekniset palvelut

	TA	TA muutokset	TA muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-907 500	-387 500	-1 295 000	-1 055 814,92	-239 185,08
Rahoitus osuudet investointimenoihin	237 500	160 000	397 500	88 250,24	209 249,76
Pysyv. Vastaavien hyödykkeiden luov. tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-670 000	-227 500	-897 500	-967 564,68	70 064,68

Teknisten palveluiden investointeihin oli vuoden 2025 talousarviossa varattu yhteensä 907 500 euroa. Talousarviota muutettiin vuoden aikana siten, että investointimäärärahoja lisättiin 387 500 eurolla, jolloin muutetun talousarvion mukainen investointitaso oli yhteensä 1 295 000 euroa.

Toteutuneet investointimenot olivat noin 1,06 miljoonaa euroa, joten investointimäärärahoista jäi käyttämättä noin 239 000 euroa. Rahoitusosuuksia investointimenoihin oli arvioitu saatavan noin 397 500 euroa, mutta toteuma jäi noin 88 000 euroon. Näin ollen rahoitusosuudet alittuivat merkittävästi talousarvioon nähden.

Investointien rahavirta toteutui noin 968 000 euroa negatiivisena, mikä ylitti talousarvion noin 70 000 eurolla.

Talousarvion investointiosaan oli vuodelle 2025 kirjattu 18 investointikohdetta, joista 16 toteutui kokonaan tai osittain. Pappilanniemen siltahankkeen suunnittelua siirrettiin myöhempään ajankohtaan.

Tarkastuslautakunta toteaa, että teknisten palveluiden investoinnit toteutuivat pääosin suunnitellusti, vaikka osa hankkeista jäi kesken tai siirtyi myöhempisiin vuosiin. **Lautakunta kiinnittää** kuitenkin **huomiota** siihen, että rahoitusosuuksien toteuma jäi selvästi arvioitua pienemmäksi, mikä vaikutti investointien kokonaisrahoitukseen. **Lautakunta pitää tärkeänä**, että investointihankkeiden aikataulutusta, kustannusarvioita sekä ulkopuolisen rahoituksen toteutumisen arviointia kehitetään edelleen taloussuunnittelun luotettavuuden parantamiseksi.

Tarkastuslautakunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että Pappilanniemen avantouintipaikan laituriin ja siihen liittyviin rakenteisiin kohdistuvia toimenpiteitä toteutettiin ennen kuin kunnanvaltuusto oli hyväksynyt investointikohteen käyttötarkoituksen muutoksen. Menettely ei ollut kuntalain talousarvion sitovuusperiaatteen eikä hallintosäännön talousarvion sitovuutta ja hankintatoimivaltaa koskevien määräysten mukainen.

Arvioinnin perusteella talousarvion noudattamisen valvonnassa ja sisäisessä valvonnassa havaittiin tältä osin puutteita. **Tarkastuslautakunta korostaa**, että investointikohteiden käyttötarkoituksen muutokset tulee käsitellä ja hyväksyä toimivaltaisessa toimielimessä ennen hankintojen tekemistä tai toteutuksen käynnistämistä. Lisäksi **lautakunta suosittelee** investointien käynnistämiseen liittyvien ohjeiden sekä hallintosäännön määräysten tarkentamista vastaavien tilanteiden ehkäisemiseksi.

Tarkastuslautakunta muistuttaa myös, että rakennusten tavanomaiset kunnossapito- ja korjaustyöt ovat lähtökohtaisesti käyttötalousmenoja. Investointeina tulee käsitellä vain sellaiset perusparannukset, uudistukset ja uudet rakenteet, jotka kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti lisäävät olennaisesti rakennuksen arvoa, käyttöikää tai toiminnallisuutta.

Vesihuoltolaitos

	TA	TA muutokset	TA muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-67 934,25	-32 065,75
Rahoitus osuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. Vastaavien hyödykkeiden luov. tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-100 000	0	-100 000	-67 934,25	-32 065,75

Vesilaitoksen investointeihin oli vuodelle 2025 varattu 100 000 euroa, josta toteutui noin 67 900 euroa. Investointien toteuma jäi noin 32 000 euroa talousarviota pienemmäksi.

Tarkastuslautakunta toteaa, että vesilaitoksen investointitaso pysyi maltillisena ja investoinnit toteutuivat kokonaisuutena hallitusti. Toteutuneet investoinnit kohdistuivat vesihuollon verkoston ylläpitämiseen ja kehittämiseen, mikä tukee palveluiden toimintavarmuutta sekä verkoston pitkäjänteistä kunnossapitoa.

Lautakunta pitää tärkeänä, että vesihuollon saneeraus- ja kehittämisinvestointeja jatketaan suunnitelmallisesti myös tulevina vuosina, jotta verkoston kunto, vedenjakelun toimintavarmuus ja vuotovesien hallinta voidaan turvata pitkällä aikavälillä.

Vesilaitoksen investointeihin ei toteutunut ulkopuolisia rahoitusosuuksia vuoden 2025 aikana.

Talouden ja rahoituksen arviointi

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan vuosikate oli vuonna 2025 edelleen riittävä kattamaan poistot sekä merkittävän osan investoinneista. Vaikka investointitaso jäi muutettua talousarviota pienemmäksi, investointien toteuttaminen kyettiin rahoittamaan pääosin tulorahoituksella ilman merkittävää lisävelkaantumista. Tämä vahvisti kunnan maksuvalmiutta ja tuki talouden kokonaisvakautta.

Lainakanta pieneni vuoden aikana hieman, mikä on myönteinen kehityssuunta.

Tarkastuslautakunta toteaa kuitenkin, että kunnan velkamäärä on edelleen suhteellisen korkea kunnan kokoon nähden ja tulevien vuosien investointitarpeet voivat lisätä rahoituspainetta merkittävästi. Erityisesti suurten kehittämishankkeiden sekä korjausinvestointien toteuttaminen edellyttää huolellista priorisointia ja pitkäjänteistä investointisuunnittelua.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että investointitaso mitoitetaan jatkossa realistisesti kunnan tulorahoituksen, lainanhoitokyvyn ja väestökehityksen näkökulmasta. Investointien

pitkäjänteinen suunnittelu sekä käyttötalouden kustannuskehityksen hallinta ovat keskeisiä edellytyksiä talouden tasapainon säilyttämiselle myös tulevina vuosina.

Muut havainnot

Tarkastuslautakunta toteaa, että arviointityön aikana tiedonsaannissa ilmeni puutteita ja viiveitä, jotka vaikeuttivat lautakunnan lakisääteisen arviointitehtävän toteuttamista.

Lautakunta korostaa kuntalain mukaisen tiedonsaantioikeuden merkitystä ja edellyttää, että arviointityössä tarvittava aineisto toimitetaan jatkossa viivytyksettä sekä sisällöltään oikeana ja ajantasaisena.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistarpeisiin sekä käyttöoikeuksien hallintaan. Arviointityön aikana havaittiin puutteita tarkastuslautakunnan valmistelumateriaalien käyttöoikeuksien rajauksissa. **Lautakunta pitää tärkeänä**, että tietojärjestelmien käyttöoikeudet määritellään jatkossa täsmällisesti työtehtävien mukaisesti riippumattoman ja luottamuksellisen työskentelyn varmistamiseksi.

Arviointivuoden aikana ilmeni lisäksi useita tietosuojaloukkauksia julkaistuissa asiakirjoissa. **Tarkastuslautakunta korostaa** tietoturvan ja tietosuojan merkitystä kunnan toiminnassa sekä muistuttaa, että julkaistavien asiakirjojen ja liitteiden tulee täyttää yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) vaatimukset. **Lautakunta suosittelee tehostamaan** sisäistä valvontaa ja varmistamaan, että henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja käsitellään ja julkaistaan asianmukaisesti.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin perusteella kehityskeskusteluja ei ole toteutettu organisaatiossa kaikilta osin suunnitellusti. **Lautakunta korostaa** kehityskeskustelujen merkitystä johtamisen, työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen välineenä sekä suosittelee niiden toteuttamista säännöllisesti koko organisaatiossa, myös toimialajohdon osalta. **Lautakunta suosittelee lisäksi**, että käydyt kehityskeskustelut dokumentoidaan asianmukaisesti ja sovittujen kehittämistoimenpiteiden toteutumista seurataan suunnitelmallisesti. Myös kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan väliset kehityskeskustelut tulee todeta hallinnollisesti asianmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että henkilöstön perehdytykseen kiinnitetään jatkossa enemmän huomiota ja perehdyttämiskäytäntöjä kehitetään systemaattisesti. Perehdyttämisen tulee olla dokumentoitua ja ajantasaista, jotta työntekijöillä on riittävä osaaminen työtehtäviensä, työmenetelmien, työvälineiden ja turvallisten toimintatapojen hallintaan erityisesti uusissa tai muuttuvissa tehtävissä.

Yhteenveto

Tarkastuslautakunta arvioi, että Taipalsaaren kunnan toiminta ja talous olivat vuonna 2025 kokonaisuutena arvioiden pääosin vakaalla pohjalla. Useita valtuuston asettamia tavoitteita saavutettiin ja erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, talouden hallintaan sekä elinvoiman kehittämiseen liittyvissä tavoitteissa tapahtui myönteistä kehitystä. Kunnan talous säilyi ylijäämäisenä ja maksuvalmius vahvistui vuoden aikana.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä myös sitä, että henkilöstöjohtamiseen, työhyvinvointiin, talouden seurantaan sekä sähköisten toimintatapojen kehittämiseen on kiinnitetty huomiota. Lisäksi ilmastotyö ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät tavoitteet etenivät suunnitellusti.

Arvioinnissa nousi kuitenkin esiin myös useita kehittämiskohteita. Strategisten tavoitteiden mittarit ovat edelleen osittain epäselviä, mikä vaikeuttaa tavoitteiden toteutumisen arviointia. Investointien toteutuksessa, aikataulutuksessa ja rahoitusosuuksien ennakoinnissa ilmeni poikkeamia, ja useiden hankkeiden toteutus siirtyi suunniteltua myöhempään ajankohtaan.

Tarkastuslautakunta kiinnittää lisäksi huomiota sisäisen valvonnan, tietosuojan ja tietoturvan kehittämistarpeisiin. Vuoden aikana havaitut tietoturvaan liittyvät puutteet osoittavat, että sisäisen valvonnan ohjeistusta, käyttöoikeuksien hallintaa sekä henkilöstön tietosuojasaamista tulee edelleen vahvistaa.

Kokonaisuutena arvioiden kunnan toiminta oli vuonna 2025 pääosin tavoitteiden mukaista ja taloudenhoito vastuullista. Tarkastuslautakunta korostaa kuitenkin, että toimintakatteen heikkeneminen, väestökehitys, henkilöstön saatavuus, investointipaineet sekä suurten kehittämishankkeiden hallinta edellyttävät jatkossa pitkäjänteistä talouden suunnittelua, realistista tavoitteenasettelua sekä johdonmukaista toiminnan seurantaa.

Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2025 valtuustolle käsiteltäväksi ja esittää, että kunnanvaltuusto pyytää kunnanhallitusta hankkimaan oman lausuntonsa lisäksi lautakunnilta lausunnot vuoden 2025 arviointikertomuksesta niin, että lausunnot ovat käsiteltävissä loka-marraskuussa 2026 kunnanhallituksessa ja tarkastuslautakunnassa.

Allekirjoitukset

Arviointikertomuksen allekirjoittavat sähköisesti

Taipalsaarella 3.6.2026

Mari Hulkkonen
puheenjohtaja

Jose Löyttynen
varapuheenjohtaja

Janne Kauppi
jäsen

Kirsti Siitonen
jäsen

Jenni Valtonen
jäsen